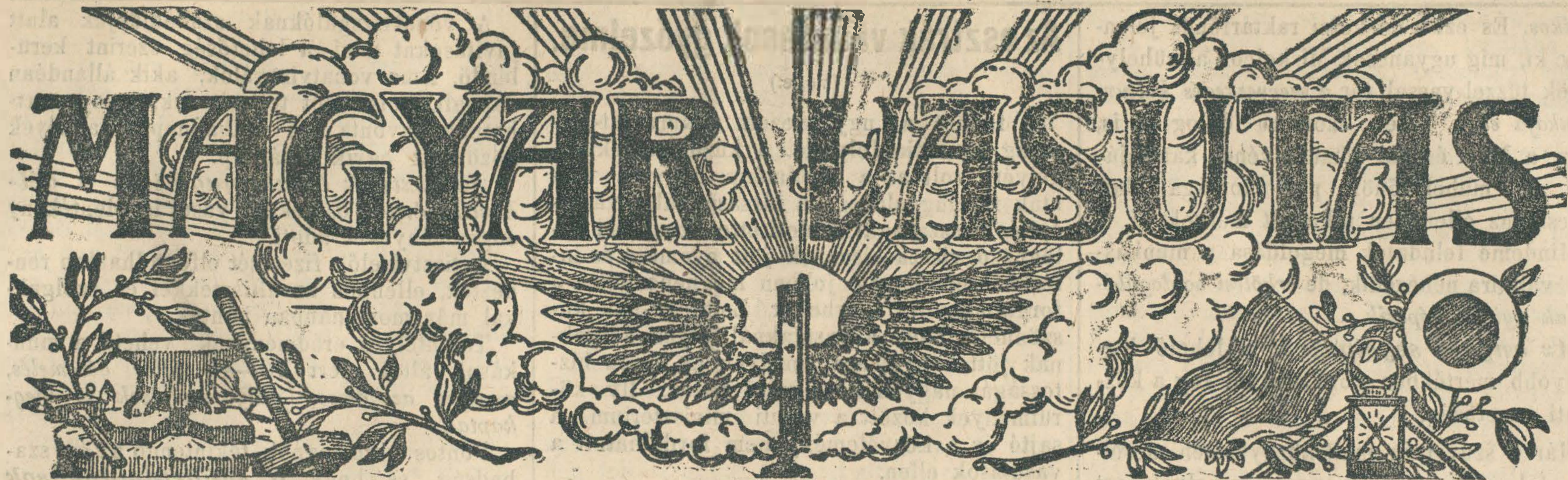

A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Garay-utca 16. szám, II. emelet, 9,
ahová minden levél és küldemény címzendő.

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:
Egy hóra — — — — — 80 kor. Félévre — — — — — 4.20 kor.
Negyedévre — — — — — 2.40 „ Egyes szám — — — — — .20 „
A Szövetség tagjai díjtanul kapják.

Munkások!

Kérjétek és szorgalmazzatok mindenhol a kilencórai munkaidőt, az automatikus béremelést!

A Vasuti Munkások Országos Szövetsége rákosi helyicsoportjának a megalakulását a főváros tanácsa nem vette tudomásul. A szövetség a határozat ellen a belügyminiszterhez fellebbezett, aki ezt — illetékesség szempontjából — a kereskedelemügyi miniszterhez tette át. **Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter a határozatot feloldotta és utasította leiratával a székes-főváros tanácsát, hogy a szóban levő helyicsoport megalakulásának tudomásul vétele iránt intézkedjék.**

A fenti tényből meggyőződhetnek munkástársaink arról, hogy a szövetségünk érdekében kifejtendő működés miatt senkinek sem történhet bántódása, mert hisz maga a kereskedelmi miniszter elismerte a vasuti munkások eme jogát azzal, hogy a fővárosi tanácsot, a törvények betartására utasította.

Ha tehát ezek után is akadnának még olyan feljebbvalók, akik **fenyegetéssel** a szövetségünkből való kilépésre, vagy a szövetség fejlesztése érdekében való működéstől akarna bárkit eltiltani, az ilyen esetet **azonnal jelentsék be a központi vezetőségnek** hogy ellenük **fegyelmi vétség elkövetése miatt**, feljelentést tehesünk.

Munkára!

Azok a hullámok, amelyeket a hatalom tultengése felidézett, elsimultak. A munkásság helyzetén az 50. számú „Hivatalos Lap”-ban közölt kedvezmények némiképpen enyhíteni fognak, feltéve hogy a rendeleteket a sinek apró zsarnokai be is tartják s hogy a dolgozó vasutasokban lesz annyi erő, hogy ezeket a szerzett jogokat meg is tudják védeni. Mert jogokat kivívni könnyebb, sokkal könnyebb, mint a szerzett jogokat megvédeni.

Hiszen halomszám tudjuk bizonyítani, sőt három év óta bizonyítjuk is, hogy miképpen gázolnak keresztül hatalmi hóbotban szenvedők a rendeleteknek legvilágosabb rendelkezésein. Minden héten bokréta kötözve hozzuk nyilvánosságra a hatalmi tul-

kapásokat, amelyek nem ismernek sem humanizmust, sem jogot, sem rendeletet.

A jognyirbálás, a jogok elkobzása teszi izgatottá, elkeseredetté a vasutast. A jogtalanságot szívesebben tűri, mint a jogfosztást.

A szeptember 27-én kiadott rendeletekről még korai volna azt állítanunk, hogy nem tartják be ezeket, de egy lényeges pontot illetőleg már is megállapíthatjuk, hogy a munkásság csalódott. És ez a pont: a munkaidő kérdése.

Világosan megírta a „Hivatalos Lap”, hogy az 1½ órai ebédidő azt célozza, hogy a munkások családjuk körében költhessék el ebédjüket, hogy az apró gyermekek napfénynél is láthassák annak arcát, aki verejtékével szerzi meg nekik a mindennapit.

Mi tudjuk azonban, hogy hány ezer és ezer vasutas van, akinek, ha az övéi körében akarna étkezni, még ez az 1½ órai ebédidő is rövid? Hány munkás ül fel már hajnalban a vonatra, hogy 1—2 órai ut után a munkahelyén lehessen?

Ezeknek nem áll módjukban az ebédet családjuk körében elfogyasztani, sőt ezekre határozottan visszaesést jelent a másfél órai ebédidő, legalább akkor, ha tovább is úgy kezelik az ebédidő kérdését, miként azt eddig is tették. Az eddigi megoldása az ebédidő kérdésének abban állott, hogy reggel egy negyed órával előbb kezelték meg a munkát és napnyugtakor egy negyed órával később tették le a szerszámot. Ily módon igaz az, hogy a munkásság ebédidejét másfél órára szabták, de napifélórával meghosszabbították a munkaidő keretét. Félórával kevesebb ideig láthatja a munkáscsalád azt, aki egész nap az övéiért robotol, félórával áldoz többet minden munkás naponként a „közérdeknek”, a „hazának” meg tudom is én kinek-minek és ezt a félórát a saját maga életéből adja oda.

Mi haszna a másfél óra ebédidőből, mikor a munkaidő még hosszabb lett? Ezen

változtatni kell. A munkásság a feladat, helyzetén segíteni s elsősorban a munkaidőt szabályozni.

El kell követniök mindent, a 9 órai munkaidő érdekében.

Tudtunkkal a Vasuti Munkások Országos Szövetsége egy kérvénymintát nyomtatott ki, amelyet a munkásság maga terjeszt fel a kereskedelmi miniszterhez és az illetékes vasutigazgatóságokhoz.

Ebben a kérvényben bőven meg van indokolva, miért szükséges a 9 órai munkaidő behozatala, nemcsak a műhelyi munkások, hanem az összes helyhez kötött kategóriák részére. A raktári, szertári, pályafentartási, fűtőházi stb. alkalmazottak részére is, munkásnak és kinevezettnek egyaránt. Ugyanez a kérvény érinti a szombati munkaidőnek szabályozását. Okvetlen szükséges, hogy szombaton a munkaidő rövidebb legyen, mint egyéb napokon. Ezeket a pontokat megvitatni a munkásság feladatát képezi. Jöjjenek össze minél többen, tekintet nélkül arra, hogy ki melyik szövetség tagja, és vegyék ki a közös munkából a részüket. Mindenütt vitassák meg értekezleten a 9 órai munkaidő kérdését és ezt a határozatot kérvény alakjában terjeszszék fel a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez. Ebben a munkában a vezetőségeknek kell irányító szerepet betölteniök. Ugyancsak a vezetőségekre hárul a *könyvtárak fejlesztése*, oly módon, hogy már meglevő könyvkészleteiket újabb művekkel kiegészítik, s ezeket könnyen hozzáférhetővé teszik az érdeklődőknek. *Felolvasások, vitaestélyek* rendezése a közelgő téli estéken *okvetlen* szükséges. Minden számottevő csoportunk talál erre fedezetet a pénztárában, még ha nehézségekbe ütközik is, akkor is meg kell teremteni a fentieket. Fokozott erővel kell *felvenni a küzdelmet az alkohol ellen*. És itt eszünkbe jut a miskolci raktárfőnök ama nyilatkozata, hogy *amióta a miskolci raktármunkások szervezkedtek, azóta egyetlenegy sem*

iszákos. És ezt a miskolci raktárfőnök jelentette ki, míg ugyancsak Miskolcon a műhelyfőnök tüzzel-vassal tör a szervezkedés kultur-munkája ellen. Elég szomorú dolog az is, hogy a Máv. északi főműhelyének kintinájában a műhelyfőnök protektorsága alatt jancsipénz ellenében alkoholt mérnek ki.

Mindeme feladatok megoldása a munkás-ság vállaira nehezedik, de *erkölcsi boldogulá-sának nyitját képezik.*

Az anyagi segélyekről a lehető legnagyobb mértékben gondoskodni fog a köz-ponti vezetőség.

Már a szövetség mult közgyűlésén merültek fel olyan indítványok, amelyek azt célozták, hogy halálozás esetén tagjainak hathatós segínyt nyújtson. Ez a kérdés a közeledő közgyűlés alkalmával újból aktuálissá válik.

A szövetség központi vezetősége egy háromtagú bizottságot küldött ki az idevonatkozó adatok, valamint a nyújtandó segélyezés kidolgozására.

Ennek a bizottságnak a munkája fekszik most előttünk, úgy hogy az esetben, ha a központi vezetőség ezt az esetleges változtatások után magáévá tenné, már a februári közgyűlés elé volna terjeszthető. A tervezet abból indul ki, hogy a mai 60—100 fillér havi tagjárulékokból oly mérvbeni segínyt nyújtani, mint azt a vasutasok, fájdalom, nehéz anyagi viszonyai indokoltá tennék, teljes lehetetlenség.

A járulékok csekély emelése előmozdítja azt, hogy a *segélyek oly magasra szabhatók legyenek, hogy enyhítenének a hátramaradottak helyzetén.*

Ez az egész tervezet természetesen alapszabálymódosítást igényel, azonban tekintve a szociál-humánus célt, minden kétséget kizártnak tekinthetünk az iránt, hogy a kormány az alapszabályok módosításához ne járulna hozzá.

A tervezet a halálozási segínyt ama főfeltételhez köti, hogy *legalább is 2 évi megszakitás nélküli tagság után tarthat az illető erre igényt.* Viszont alapelv az is, hogy a segélyeket több évi tagság után fokozni kell.

Mivel régebben tagja az illető a szövetségnek, annál nagyobb halálozási segélyre tarthat igényt.

Kiemelendő az is, hogy *nemcsak a családfő, hanem ennek neje halála esetén is folyósíttassék segély tekintet nélkül arra, hogy az illetők törvényesen keltek-e egybe, avagy csak közös háztartásban élnek.*

A segélyek fokozatai ma még nincsenek végleg megállapítva, azonban annyit már is jelezhetünk, hogy a legcsekélyebb segély is oly magas lesz, hogy a jelenlegi elsőosztályú tagok hosszú évek alatt fizetik be ezt az összeget. Természetesen a betegsegélyezés továbbra is fenmarad, sőt a tervezet érinti azt is, hogy *szolgálati érdekből történt áthelyezés esetén költségholdési átalány utaltassék ki.*

Nemes célok ezek, amelyekkel foglalkozni a csoportok feladatát képezik. Véleményét kifejezni mindezek felett bárkinek rendelkezésére állanak lapunk hasábjai.

Munkástársak!

Terjesszétek mindenütt a „Magyar Vasutas“ zsebnaplart.

Az osztrák vasutasok győzelme.

(Vége.)

A főharc az ugynevezett államvasut-társaság vonalain folyt le. A küzdelemnek segélyére volt az a körülmény, hogy a vasutak főfelügyelősége a társaságnál a vasutépítés rossziaságát felderítette, ezenkívül különböző visszaéléseknek jött nyomára és intézkedéseivel még jobban megnehezítette a forgalmat. Az „Arbeiter Zeitung“-nak köszönhető, hogy a vasutaknál olyan dolgoknak jöttek nyomára, amelyek az üzem biztonságát nagyon kétségessé tették. Ily körülmények között a vasuti miniszterium, a sajtó és a közvélemény nem fordulhatott a vasutasok ellen.

A harc kezdetén az igazgatóságok csak csekély engedményeket akartak adni. A személyzet tehát folytatta a harcot. A vasuti igazgatóságok ezután kijelentették, hogy nem tárgyalnak az alkalmazottakkal. Egy pillanatra úgy látszott, hogy a mozgalom holt pontra jutott. Ekkor a vasuti miniszterium beavatkozott a dologba és a megindított tárgyalások azt eredményezték, hogy a vasutasok mindenütt többet kaptak, mint amennyit a mozgalom megindításakor remélni mertek. Az igazgatóságok az egész vonalon elvesztették a harcot és a kétségbevonhatatlan győzelem a vasutasok részén volt. A magánvasutak rendszerének összes gyengeségei kitűntek és az államosítás szükségessége előtérbe nyomult. Az osztrák parlament Ellenbogen elvtárs indítványára az államosítás mellett fogtalt állást.

A harcban különösen figyelemre méltó az a kitűnő fegyelem, amellyel a vasutasok küzdöttek. Egyetlen zavaró körülmény sem fordult elő az egész óriási mozgalomban. Érdekes az is, hogy az összes középrangu és kishivatalnokok egészen a harc végéig szolidárisak voltak a munkásokkal. A vasutasok „koalíció“-ja a szociáldemokrata szakszervezeti tanács vezetése alatt küzdött, annak az utasításait vette figyelembe és pontosan teljesítette. A vasutasok „kartell“-je, amely Lichtenstein herceg patronátusa alatt állt és az összes polgári pártok jóakarátát élvezte, jelentéktelensége miatt semmi befolyást sem tudott a harca gyakorolni.

A vasutasok győzelme tehát a szociáldemokraták eredményét jelenti. A szociáldemokrata vasuti szervezet tekintélye és befolyása nagyot emelkedett e harcban. A vasutasok nemcsak fizetésemelést kaptak — amelynek magasságát 12 millió koronára becsülik — hanem a nyugdíjigényüket emelték és más gazdasági vívmányokat is nyertek. A vasutasok önérzete emelkedett és a személyzeti bizottságok alakításával részt vettek a magánvasutak igazgatóságainak abszolutizmusán.

A győzelem alkalmából az osztrák vasutasok szaklapja (Der Eisenbahner) tizen-négy oldalas külön kiadásban közölte a kivívott eredményeket. Nincs helyünk ezekkel kimerítően foglalkoznunk, a reánk nézve érdekesebb pontokat azonban fel kell említenünk.

Legközelebből a déli vasut érdekel bennünket. Az osztrák déli vasut alkalmazottainak fizetésrendezése azonos a magyar vonalakon alkalmazottakéval.

A munkásokat illetőleg az összehasonlítás szempontjából felemlítjük, hogy a *napidírt napi 20 fillérrel felemelték*, az akkordárak pedig szabályoztatni fognak.

Szabályozni fogják továbbá a kezdőfizetést, szükség esetén azt fel is emelik.

A munkásbizottságok 1908-ban megalakulnak, nyugbér, évi szabadság, bérfizetés fegyvergyakorlat esetén stb. stb. ugyancsak életbe léptetnek.

Az akkordárakat a műhelymunkások tudomására kell hozni, *véleményeltérés esetén a munkás-bizalmi férfiak nézete kikerendő.*

Kifizetés az ebédidő alkalmával egy negyed órát tart, ennek ellenében *2 órakor délután a munka beszünttetetik.*

A *kifizetési bárcákat kilátásba helyezték.*

A vonatvizsgálóknak szabadidejük alatt javításokat adni a lehetőség szerint kerülendő. Ama vonatvizsgálók, akik állandóan nappali szolgálatot teljesítenek, igényt tarthatnak havonta két szabadnapra, amelyek között az egyik vasárnap.

Az osztrák északnyugoti és a dél-északnémet összekötő vasut is jelentékeny engedményeket adott.

A tisztviselők fizetését elfogadhatóan rendezték, ellenben az altisztekkel és szolgálkkal már mostohábban bántak.

Tekintélyes eredménynek vehető a munkások által elért *20—40 fillér béremelés, amelyet az összes pályamunkások is megkaptak.*

Fontos vívmánynak tekintendő az évi szabadság és hogy *a műhelymunkások szombaton csak délig dolgoznak.*

Nyugbér, fegyelmi bíróságok is életbe léptetnek.

A *Steg* (osztrák államvasut-társaság) fizetésrendezése a legapróbb részletekre is kiterjed.

A munkásokat érdeklő engedmények sorából kiemeljük a következőket:

A raktári munkások akkorddíjait emelték.

A műhelymunkások napibérét 30 fillérrel felemelték, ugyancsak szabályozni fogják a meg nem felelő akkordárakat is.

A kezdő bér a műhelyekben és a fűtőházakban 3.30, illetve 2.80 fill. lesz. A heti munkaidő 54 órában állapított meg.

Szombaton csak délig dolgoznak, de az egész napot kifizetik. A kifizetés hetenként történik.

Az *Aussig—Teplici vasut* a munkások napibérét 20 fillérrel, az ipari és fűtőházi munkásokét 30 fillérrel, az akkordárakat pedig 5 fillérrel emelte.

A *pályaőrök szolgálati idejét 12 órában állapították meg, amelyet 18 óra szabadidő követ.*

A *cseh-északi vasut* az osztrák államvasutak mintájára rendezte a fizetést.

Felemlítésre méltó, hogy a *nem nyugdíj-jogosult munkások hágyájában részesülnek tíz évi szolgálat után.*

Ime, mindenütt mily óriási eredmények! A magyar vasuti munkásságnak célul szolgálhatnak mindezek. Erős, kitartó szervezkedéssel mi is elérhetjük a *magasabb munkabért*, a rövidebb munkaidőt.

SZEMLE.

A vasutas szövetségek egyesüléséről.

Ily címmel cikket közöl a „Vasutas Szövetség“, amely azt célozza, hogy az összes szövetségek egyesüljenek.

Miután a Szent Szövetség a legnagyobb, azért a másik kettő csatlakozzék hozzájuk.

Hát hiszen, már a jó multkor is megirtuk, hogy ne kívánják a szentek, hogy az ő szövetségükbe belépünk, mert akkor alapos nagytakarítást vinnénk véghez.

Az, hogy a szentszövetség 27.000 tagnak a nevét írja papirosra, még nem ok arra, hogy a többi szövetségek beleolvadjanak, elvégre Goliátot is legyőzte Dávid. Annál különösebb, hogy hetek óta az egyesülést hangoztatják a szentek, mert bizony éppen ők voltak azok, akik a vasuti munkásságot még alapszabályaikban sem vették ember-számba.

A szentkoronás szövetség a lakájok, a reakciók részére való. Amely szövetségben nem uralkodik egyéb, mint fétisimadás, gerinctelenség, annak a szövetségnek nincs létjogosultsága.

Egy olyan rossz alapszabályokkal bíró testület, mint a szentkoronás szövetség, előbb-utóbb, de okvetlen és minden tekintetben *csődöt fog mondani.* Az ilyen csődöt százféle árvaházi alap sem tudja elhárítani.

A szentkoronás szövetségnek nincs létjogosultsága. Ottan, ahol a munkásságnak működési teret nem hagynak, csak fejős tehénül használják, ahol a tagok óhajai nem jutnak és nem is juthatnak kifejezésre,

ahol a reakció elnyomja a demokratikus eszméket, ott nincs helyük a vasut proletárjainak.

Mi is egy táborban óhajtanók látni az összes vasutasokat. Csak hogy az a hajlék, amelyet a szentek erre a célra felajánlottak, gyenge tákolmány. A vasutasoknak pedig erős harcokat kiállt, támadásokat visszavert bátyára van szüksége. És a Vasuti Munkások Országos Szövetsége már nem egy tűzpróbából került ki diadalmasan, míg a „legnagyobb” és „legerősebb” szövetség mindmáig puskaport sem szagolt.

Am jó, egyesüljünk! De mi le nem térünk a magunk útjáról. Aki dolgozni, küzdeni akar a vasutasok jobblétéért, az álljon mellénk és haladjunk együtt.

Es ez az idő be fog, *be kell*, hogy következék. Az olasz vasutasok, akik a szövetségek tucatjaiban küzdöttek egykor, ma már csak egy hatalmas szövetséggel bírnak és az a szövetség, amelyben a vasutasok egyesültek, éppen a munkások szövetsége volt.

Igy lesz ez nálunk is, mert „a munkásság az a szikla, amelyen a jövő temploma épül!”

A munkaidő.

A Szentkoronás Szövetség ugyancsak kénytelen modernebb gondolkodásúvá válni. Legutóbb ők is kérvényt intéztek a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez, amelyben a műhelymunkások munkaidejét 9 $\frac{1}{2}$ órára leszállítani kérik.

Mi a magunk részéről csak helyeselni tudjuk, amikor végre a szentkoronás szövetség is csatlakozott a munkásszövetség központi vezetőségének 1907 október hó 18-án hozott íly értelmű határozatához. Kíváncs volt, ha a többi kategóriákra vonatkozó beadványát a munkásszövetségnek — amelyeket különben legközelebb leközlünk — a szentkoronás szövetség szintén támogatná.

Fűtők sorsa.

Ha kívül a vasut keretén oly baleset történik, amely egy-egy munkásnak testi épségét veszélyeztette, úgy ezt az esetet „felháborodás hangján tárgyalják mindazok akikhez a baleset híre elhatott.

A vasutasok életében egy-egy szerencsétlenség még csak nagyobb feltűnést sem kelt, mert a balesetek oly mindennaposak, hogy egész közönyösen vitatják meg a baleset részleteit azok a vasutasok, akiknek minden pillanatban hasonló sors juthat osztályrészül.

Nem is ok nélkül mondják a vasutasok, hogy egyik lábbal a sirban, másikkal a börtönben vannak. Oka ennek abban a szolgáltatási beosztásban rejlik, amely emberfeletti terheket ró a vasutasra.

Somody János is a tulcsigázásnak lett az áldozata. Az ő balesete a szokottnál nagyobb feltűnést keltett a vasutasok, de különösen a fűtők között.

Ez utóbbiak érzik legjobban a reájuk rótt szolgáltatási teljesítmény elviselhetetlen súlyát, úgy hogy Somody szerencsétlensége állandóan előttük lebeg, mint az ő leendő sorsuk.

Az elszerencsétlenült Somody János folyó hó 10-én délután, mint a gráci vonat fűtője, lépett szolgálatba és a vonattal Győrig ment.

Győrből ugyancsak a gráci 1307. számú vonattal érkezett vissza Budapest keleti pályaudvarra folyó hó 11-én, reggel 7 óra 25 perckor.

Forda szerint már 11-én délután 2 órakor a ruttkai vonattal kellett volna ismét szolgálatba mennie.

A megérkezés után, 11-én délelőtt, a szolgáltatási utasítás értelmében Somody idejét a mozdony fehér alkatrészeinek tisztítása és felszerelése a legjobb esetben is délig igénybe vette volna.

Igy bármily esetben is csak fél 12 órakor szabadult volna szolgálatából, de mivel délután 2 órakor már ismét indulnia kellett volna, így az utasítás szerint indulás előtt egy órával már a mozdonynál kellett volna lennie.

Ily körülmények között 11 óra 30 perctől délután 1 óráig egy és fél óra ideje maradt volna, amely idő ahoz is kevés, hogy a gráci vonaton magára szedett piszokból kimosakodjék, ebédeljen stb.

Mindezek mellett bizony pihenésről aligha lehetne beszélni, ami pedig a fent említett szolgálat után nagyon is elkélne.

Ez a körülmény teszi indokolttá, hogy a fűtők a mozdony tisztítását már a Budapesthez közel eső állomásokon eltöltött rövid várakozási idő alatt megkezdik, amit az idő alatt is folytatni szoktak, amikor Budapestre érkezve, a csarnokban állanak.

Ha nem így dolgoznak, akkor az egy és fél óra szabadidejéről szó sem lehet.

Somody is a mozdonyát tisztította a csarnokban töltött várakozási idő alatt. E közben jelzést adtak a vonat kitolására. A mozdony vezetője elindult, miközben a mozdony hajtórudja az ott dolgozó Somody János fűtőnek a fejét úgy összeroncsolta, hogy életben maradásához semmi reményt sem lehet fűzni.

De ha még felépülne is, nyomorék maradna.

Figyelemre méltó, hogy a fűtők már régebben kérik a felsőbbbségtől, hogy az amugy is nagy felelősséggel járó szolgálatukat könnyítsék. Méltányos volna, ha őket a mozdony tisztítása alól felmentenék.

Remélhető, hogy most ezen újabb, de szomorú esemény megmutatja a fűtőknek az igazi utat: a szervezkedést, amely az egyedüli mód arra, hogy az elnyomott emberek helyzetükön javíthassanak.

A felsőbbbség pedig, ha a többi hasonló siralmas esethez ezt is hozzáadja, bizonyára méltányolni fogja a mozdonyfűtők kérelmét.

A Szabad Lyceum, az északi főműhely, meg az egészségügy.

Ez a három dolog úgy kerül egy lapra, hogy a szabad lyceum előadásokat tart az északi főműhely kintijában az egészségügyről. Egy olvasónk, aki végig hallgatta ezen előadások egyikét, csak most jutott tudatára annak, hogy milyenek is az északi főműhely egészségügyi állapotai. Némi fogalmat nyerhetünk erről, ha levelét elolvassuk:

„Az északi főműhely kovácsműhelye, mindennek beillik, csak műhelynek nem. Rossz, rozoga alkotvány az egész s a bent uralgó sötétséget a fojtó, sűrű füst még áthatatlanabbá teszi. Az egész műhelyben nyoma sincs kéménynek, ha csak az itt-ott elrohadt, kilyukadt tetőzetet nem nevezük annak.

Itten csakugyan igaz, hogy a füst ott száll ki, ahol az emberek bejárnak. Az anélkül is kicsiny műhelyben 24 tüzhely és 3 gőzkalapács van elhelyezve. Szerencsére ez utóbbiak oly nehezek, hogy a műhelyt átjáró léghuzat el nem sodorhatja őket.

Mert huzat, az alapos van a műhelyben. Egy kissé szeles időben a tüzhelyeken lévő paraszak szításához nem is szükséges a favókat működésbe hozni, amennyiben ezt a munkát maga a légvonat végzi el.

Azonban sokszor megesett, hogy hiába volt a fűvők meg a légvonat együttes erőlködése, a tüzhelyek tüzeit a tetőről becsepegető víz eloltotta. Végre aztán megemberelte magát a főnökség és tatarozás alá vétette a tetőt. Az egyedüli vigaszunk az lehet, hogy előbb-utóbb csak elkészül ez a munka is. Elvégre a Bazilikát is csak felépítették egyszer s tovább csak a kovácsműhely teteje sem fog készülni. Addig pedig csak nem halunk bele a portengerbe, amely a tetőzetről hull a nyakunkba. Legfeljebb főbe kólinthat valamelyikünket egy-egy cserépdarab, de hát azzal vigasztalnak bennünket, hogy „ebcsont beforr”, meg, hogy „ne álljunk annál a tűznél, amely felett a tetőt javítják”. Igen ám, csak hogy azt nem mondták meg, hogy a mitsemcsinálásért hányas százalékot írnak fel? Megtanultuk azt is a szabad lyceumban, hogy milyenek a külföldi műhelyek. Megmutattak egy szép képet, amelyen a kormos arcu

kovácsok bemennek munkaidő után egy szobába és mire onnét kikerültek, olyanok voltak, mintha valamennyien legalább is műhelyfőnökök volnának. Csak hogy ezt a fényképet nem az északi főműhely munkásairól vették fel.

Nálunk még ruhaszekrények sincsenek. Mostanában a tetőről aláhulló por annyira ellepi a ruhánkat, hogy nem is kovácsoknak, hanem molnároknak tartanak bennünket.

Egy macskaugrásra van tőlünk egy másik műhely: a mázolóké. Ez a legmagasabb. Ennek a tetejét sohasem kell reperálni, mert nincsen olyan cserepes, aki az égboltozaton is tudna járkálni. Ez a műhely világos is, csak az a baj, hogy nyáron meleg, télen meg hideg. Ebben a nagy műhelyben még nincs légfűtés, mint a Gresham-palotában. Aki fázik, felkapja a bádorgályhát és addig szalad vele, amíg belemelegszik. Mert tüzelőanyagot nem adnak. Akinek faszén kell, az lopjon, ha tud, ha mer, csak aztán rajta ne csipjék. Vannak élelmesebbek, akik firneiszba, olajba mártott rongydarabokkal fűtik a végtelen nagy műhelyt. Ha nagy a hó vagy esik, akkor ott a sufni, ha szellős is ez, de legalább sötét és nem láthatják a munkások egymásnak a hidegtől kékülő ajkait. De dolgozni sem látnak. Akárhányszor megesik, hogy a sufni alatt jönnek látszó munkáról, mikor kitolták a „nagy műhelybe”, kisült, hogy rossz, sőt még „zsídók” is voltak rajta. Jött is érte szidás. Bezzeg hiába volt a mentegetődzés: „Kérem alásan, még csak 10 óra van. Ilyenkor a sufni alatt még nem látni.”

Még ez sem használt. Az illető mindjárt megkapta a magát: „Vegye a szemét a kezébe.”

De előfordult, hogy a sufni alól délután került napvilágra valamely munka. Persze, hogy ez is rossz volt. Volt is ne mulass ilyenképpen: „Mi? Ez munka? Maga fényező? Hol tanult maga dolgozni? Ilyen munkát kiadni! Hogy nem lát maga, az nem kifogás. Hiszen még csak két óra, két órakor pedig még eleget láthat.”

Pedig úgy áll a dolog, hogy délelőtt 10-ig még nem látni a sufni alatt, délután 2 óra után pedig már nem látni. Arról nem is irok, hogy hányat nyaggat a csuz, a köszvény. Akinek ilyesféle baja van, az legjobban taszi, ha elmegy az északi főműhely kintijában tartandó szabad lyceumi előadásokra, itt megtanulhatja azt, hogy miként kell gyógyítani.

És a Máv.-tól már ez is elég szép. Sőt nagyon szép.

A Máv. gépgyárából.

Richter Mihály, a magyar államvasutak gépgyárának főszereelője, munkásokat vett fel itt Pesten, akiket azután levitt Szlavóniába, Dolni-Miholácra, az ott épülő híd-szerelés munkáihoz. A felvett munkások között voltak Lerchfeld és Vlositz kovácsmunkástársak, akik, midőn az ottani megélhetési viszonyok drágaságát látták, kijelentették, hogy a Pesten ígért napibérért nem dolgozhatnak, mert a száraz kenyeret sem tudják abból megszerezni és kérték Richtert, hogy vagy fizessen nekik többet, vagy adja ki könyvüket s ők visszajönnének.

Richter azonban sem az egyiket, sem a másikat nem tette meg, hanem elment a szolgabíróhoz, letartóztatta őket s azután a szolgabíróság 30 órára lecsukatta a két munkást, elítélte 10—10 korona „perköltségben” (?), a könyveiket visszatartotta, sőt amikor haza akartak utazni, a bírósági végrehajtó künn a vasuti állomáson elszedte a munkások óráját, láncát, hogy majd ha a perköltséget megfizetik, akkor megkapják értékeiket, ha pedig a könyveiket akarják megkapni, úgy a vasuti költséget kell nekik visszatéríteniük.

Igy bánik a magyar igazságszolgáltatás a magyar munkásokkal és ekkor akadnak még naiv emberek, akik a munkásoktól ragaszkodást kívánnak a hazához, hazafi-ságot prédikálva.

Azt hisszük, hogy ezután a munkások óvatosabbak lesznek Richter urral szemben és nem fog olyan könnyen munkásokat kapni, akiket bezárathat, mert nem akarnak bagóért dolgozni.

A megrendszabályozottak.

A jogtalanul elbocsátott vasutasok ügye még mindig nem jutott dülőre. Ugy látszik, az igazgatóság arra vár, hogy ezek is kivándoroljanak Amerikába.

Az utolsó szót még nem mondotta ki, habozik, mert érzi az elbocsátás igazságtalan voltát, másrészt attól is tart, hogy a munkások a jogtalan elbocsátás miatt a Mávot a bíróságnál beperlik. A sok huzavona csak megnehezíti a megrendszabályozottak helyzetét, akiknek sorsa csak úgy lóg ég és föld között, akárcsak Mohamed koporsója.

A nyugati fűtőházból elbocsátott két munkástársunkat, Szemeti Józsefet és Kövér Lajost három heti latolgatás után visszahelyezték állomásaikba. Ezeknek is nagy bűnük volt: gyűlési meghívókat osztogattak. De viszont el kell ismernünk, hogy a Máv. jóvátette az igazságtalanságot. És ez némi megelégedettséggel tölt el bennünket.

Petheő Tivadar.

Különös iróniája a sorsnak, hogy Petheő Tivadar és Kálmán Jenő mozdonyvezetők, akiket legutóbbi lapszámunkban egy kalap alatt emlegettünk, mindketten majdnem egyidőben haltak meg. A kettő között Petheő Tivadar neve volt az ismertebb. Elnöke volt a Mozdonyvezetők Országos Szövetségének és mint ilyen sok támadtatásban volt része.

Nem akarjuk most halála után tetteit, cselekedeteit bírálni, mert a halottakról csak jót vagy semmit, de olvasóink egyébként is ismerik működését.

A halálával megüresedett elnöki szék betöltésénél talán szerencsésebb választást tesznek a mozdonyvezetők, mint amidőn Petheőt választották meg. Egyébként a Vasuti Munkások Országos Szövetsége táviratilag fejezte ki részvétét és a temetésen is képviseltette magát.

Az 50-es számú hivatalos lap.

A munkásoknak nyújtott kedvezményekről számol be. Nem vonjuk kétségbe, hogy az erre vonatkozó rendelet célja az volt, hogy megszüntessen sok igazságtalanságot, amely a munkásokat érte kiküldetések alkalmával. A gyakorlat azonban azt bizonyítja, hogy ez a rendelet ismét újabb igazságtalanságoknak lett a kútforrása.

Nem tudjuk, tehát nem is állítjuk, vajjon mindenütt úgy magyarázzák-e a rendeletet, mint például az ujszolnai fűtőházban, ahol azelőtt, ha vonalra küldettek ki a napibéren dolgozó munkások, akkor a 12—13 órai kiküldetéshez hozzászámitottak még 8—10 órát és így a munkások keresete felrugott naponta 5—6 koronára.

Az új rendeletet azonban a fűtőházi főnökség úgy magyarázza, hogy most már nem kell a rendes munkaidőn kívüli túlórákat fizetni és csak 35%-kal felemelt napibért számol el 1—1 korona étkezési pótdíjjal. Eszerint tehát a munkások megrövidülnek keresetükben naponta több mint egy koronával.

Az elszámolás ezen módja helytelen, mert a rendelet szerint csak az egyezményben dolgozó és kiküldetésre 100%-kal felemelt napi-dij esetén nem fizetendő a túlórázás. Ennek dacára az ujszolnai és valószínűleg más fűtőházakban is, a rendelet helytelen magyarázásával megkárosítják a munkásokat és ezzel értékében sokat veszít az a rendelet, amely a munkások jogait volna hivatva védeni.

Levél a szerkesztőhöz.

Tisztelettel kérem, alábbi soraimnak — ha csak nagyjából is — lapunk legközelebbi számában helyt adni sziveskedjék.

Az egész Déli vasut mentén, nemcsak a

műhelyekben, fűtőházakban, pályafentartásnál, hanem az egész vonalon az utóbbi időben ismét folyik a „tagszerzés” a szentek részéről. A házépítési, olesó élelmezési, birka csánk és borjufej, valamint olesó tűzifa és petróleum beszerzési mániával nem tudtak eredményt elérni sem a beszerzés sem a tagszerzés tekintetében.

Gondoltak nagyot és merészet, elhatározták, hogy 20 koronás előjegyzési részvényeket bocsátanak ki, felállítanak egy cipész-műhelyt, „olesó és jó huskiméréssel”!

Felhívásokat adtak ki, hogy erkölcsi kötelessége mindenkinek ezen „jóléti intézménybe” belépni. Az intézmény tagjai azonban csak a szent korona szövetség és a mozdonyvezető szövetség tagjai lehetnek.

A tagszerzés legundokabb módja következik most: egyik-másik „ur” rangvágyból és tulbuzgóságból olyan formáját találta ki a tagszerzésnek — hogy a munkásság tömött sorait megbontsa —, mi által nyakig gázol a törvénytelenységben és egész bátran reá alkalmazhatnák a Sz. R. 45. §. 6. pontját.

Többek között a székesfehérvári fűtőházban Károlyi irodaszolga UR jár elől a denunciacióban; szolgálatteljesítés helyett „felsőbbbségére” hivatkozva, kötelezni akarja munkástársainkat a szent korona szövetségbe való belépésre; hazug vádakkal beárulja őket és ha a főnök ur atyailag (?) megfeddi munkástársainkat, nyomban ott terem Károlyi ur, osztogatja a „szent” lapot és kéri a belépő ívet aláírni, mondván, ez megóv minden bajtól. Sz. Lajos előfűtő, hű segítő társa Károlyi urnak. Ő beküldi az új munkásokat az irodába, Károlyi UR pedig egész „hivatalosan” rájuk förmed, hogy írják alá az eléjük terjesztett ívet, ők mit sem sejtve aláírják és ezzel tagjai a szent korona szövetségnek. Ezek a munkások pedig, miután tudomásukra jutott, hogy becsapták őket, nyomban jelentették a bizalmiférjfiaknak, akik nyomban intézkedtek az „új tagok” kitöröléséről.

Péterfi irodaszolga Nr. 2, aki különben a fűtőházi anyagkiadásnál van, úgy akar tagot fogni, hogy ráparancsolt Szűcs Szabó L. munkástársunkra, hogy lépjen be a szent szövetségbe, ellenkezőleg nem lehet a fűtőházraktárában. Hátekkora urak már a fűtőházi szolgálók, amióta szentek? És mit szólnak ehhez a szentkoronás tagok? Mit szól a főnök ur?

A műhelyben pedig felhívjuk azt az 5—6 csoportvezetőt — mert ennyi a szentkoronás tag —, hogy hagyjanak alább a tisztességes munkások rágalmazásával, ne akarjanak maguknak ebből is tőkét kovácsolni, mert megégetik a körmüket.

A vonalon alkalmazott pályamester urak sem maradnak „kartársaik” mögött; a kiadott rendeleteket mindig másképp magyarázzák munkásaiknak és különös, hogy mindig a munkások rovására.

A szabadszervezetről és szervező bizottságról kiadott rendeletekből is ki akarták magyarázni, hogy a munkások kötelesek a munkásszövetségből kilépni, egyben pedig jóakarólag hozzátették, hogy a szentkoronásokhoz beléphetnek. Azok nem szocialisták!? Jó lesz leszállniok a magas lóról.

KÜLFÖLD.

Anglia. (Megegyezték a vasutasok.) Az angol kereskedelmi minisztérium közhirre teszi, miszerint a vasutársaságok és alkalmazottaik között létrejött a megegyezés. E szerint a társaságok és alkalmazottak szövetségeinek képviselői készen nyilatkoznak, hogy az összes bér- és munkaidőre vonatkozó kérdések szabályozását békebíróra fogják bízni. Minden egyes vasutársaság alkalmazottai csoportokba fognak osztatni, amelyek megválasztják képviselőiket, akik azután helyet foglalnak a társaságok által ezen csoportok érdekében létesítendő kamarákban. E kamarák közül mindegyik csupán azon kérdésekkel fog foglalkozni, amelyek a megfelelő osztályt érdeklik. Ha a kamara valamely vitás kérdésben nem jut megállapodásra, úgy e kérdés egy központi békekamara elé kerül, amilyen külön-külön minden egyes vasutársaság részére létesítették. Ha ennek békítési kísérletei sem járnának eredménnyel, úgy a kérdés eldöntését békebíróra bízzák, akinek személyében a társaságok igazgatóságai és alkalmazottai közös

megegyezés alapján állapodnak meg, vagy pedig, ha ily megegyezés nem jöhet létre, úgy a békebíró az alsóház elnöke vagy a kereskedelmi minisztérium levéltári igazgatója jelöli ki. A békebíró a jelen megállapodást érintő összes kérdésekben hivatott döntő szót kimondani. A kamarai tagválasztásokra vonatkozó jelöléseket az egyes osztályok szintén közölni tartoznak a kereskedelmi minisztériummal, amely a választói lájstromot elkészíti és a szavazatokat megszámlálja.

Ez a megegyezés a vasutasok teljes győzelmét jelenti, amennyiben a vasutársaságok kénytelenek voltak rideg, visszautasító álláspontjukat elhagyni és az alkalmazottak szervezetét elismerni. A munkásság szervezetének ereje és a kereskedelmi miniszternek erőyes közbelépése óvta csak meg Angliát a vasuti sztrájk veszedelmétől.

Ausztria. (Személyzeti bizottságok az osztrák vasutaknál.) Az osztrák minisztérium az osztrák államvasutak alkalmazottjai személyzeti kérdéseinek tárgyalására minden egyes igazgatóságnál egy személyzeti bizottságot, külön tagozással a hivatalnokokra, alkalmazottakra és szolgálókra kiterjedőleg, továbbá egy munkaválasztmányt a munkások személyzeti ügyeinek a tárgyalására hívott egybe. Ezek a bizottságok az igazgatóság területét érdeklő személyzeti ügyekben mozanak véleményt. Emellett bécsi székhellyel egy központi munkaválasztmány is működik. A központi bizottság első ülését e hó 25-én fogja megtartani.

A mozdonyfűtők helyzete.

Lapunk múlt számában írt cikkünk — a mozdonyfűtők szolgálati beosztásáról — élénk visszhangot keltett a mozdonyfűtők között.

Újabb és újabb levelek érkeznek szerkesztőségünkbe, amelyek szomorú világot vetnek a mozdonyfűtők helyzetére.

Ezek a beérkezett panaszok súlyos vádakat képeznek azon főnökök ellen, akik minden emberiesség híján, elviselhetetlenné teszik a mozdonyfűtők helyzetét azzal, hogy figyelmen kívül hagyva a szolgálati szabályzat által előírt rendelkezéseket — a pihe-nőre vonatkozólag — a végsőkig kiszorolják az amúgy is testet-lelket ölé munkát végző mozdonyfűtőket.

Amidőn feltárjuk azt, hogy milyen viszonyok uralkodnak az egyes fűtőházakban, ezzel nem az a célunk, hogy még jobban meggyűlöltessük a mozdonyfűtőkkel tulterhes szolgálatukat, hanem módot akarunk nyújtani a felsőbbbségnek arra, hogy bepillantást nyerve és ezzel megismerve a fűtők nehéz szolgálati viszonyait, erkölcsi kötelességének tartsa azok orvoslását szorgalmazni; mert csakis akkor leszünk abban a helyzetben, hogy működésünkből „az igaztás anyagát” kiküszöböljük, ha látjuk azt, hogy meg van a jóakarát a felsőbbbségben, hogy enyhítsen az alkalmazottak súlyos szolgálati kötelezettségein akkor, amidőn az csak előnyére válhat az intézetnek, mert ezáltal a forgalom biztonsága is emelkedik.

A fűtőházi viszonyok ismertetését megkezdjük a keleti fűtőházzal. Itt az üzembe hozott I. n. sorozatu gépet a készenlétben levő fűtőkkel szereltetik fel, holott anélkül is elég munkája van a saját gépén, szerelés, tömítés, tisztítás stb. munka elvégzésével. Ha a mozdonyfűtők panaszra mennek emiatt a főnökhöz, akkor nem hogy megnyugtatón őket azzal, hogy igyekezni fog helyzetükön segíteni, vagy ha ez nem áll módjában, hát akkor majd előterjesztést fog tenni ez irányban az igazgatósághoz, ehelyett a legdurvább szavakkal — kirugom stb. — felel a kérelmezőknek, sőt ráadásul még meg is bünteti őket, pénzbürsággal, vagy elvonja a mozdonyfűtő szolgálatától őket. A géptisztítást meg ugyszólván üzletszerűleg végeztetik a fűtőkkel. Nem csak a saját mozdonyaikat kell tisztítani, hanem ha szabadnapja volna, akkor 3—4 mozdony tisztítását kell elvégezni, vagy ha ez nincs, akkor próbavonattal kell elutaznia, szóval a szabadnapon éppugy, vagy tán még jobban ki lesz zsarolva a fűtő, mint szolgálatban.

Hogy mennyire van igénybe véve a mozdonyfűtő fizikailag, jellenízi, hogy ha

például reggel 8 órakor megérkezik a vonatról, akkor 12 óráig van munkája a mozdony rendbehozásával és délután 5 órakor már ismét utaznia kell.

Az ankétan annakidején a kereskedelmi kormány részéről elhangzott kijelentések azt a reményt keltették a mozdonyfűtőkben, hogy helyzetükön könnyítve lesz, hogy a szerelés és géptisztítás alól fel fogják mentetni, hogy ugyanazon napibért fogják részükre is megadni, mint amilyent a mozdonytanoncok is élveznek. De bizony már több mint egy fél év telt el az ankét óta és még semmi sem történt a mozdonyfűtők érdekében. De nem is fog történni mindaddig, míg a magyarországi összes mozdonyfűtők mint egy ember nem tömörülnek egy testületben, a vasuti munkások országos szövetségében.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének hivatalos közleményel.

Központi iroda: VII., Garay-utca 16. I. em. 6. ajtó.

A szövetség központjának telefonszáma 76-01.

Felhívás az összes Máv. fűtőházi munkásokhoz!

Több oldalról, számos tagnak hozzánk benyújtott óhajának teszünk eleget, amikről ez uton szólítjuk fel az összes Máv. fűtőházak munkásait, hogy az alább felsorolt kérdésekre legkésőbb 1907. évi november hó 15-ig pontos és kimerítő választ hozzánk beküldeni szíveskedjenek. Hány órát dolgoznak havonta? Hány órát dolgoznak vasár- és ünnepnapon és ebből mennyi órát kapnak megfizetve? Hogyan lesz elszámolva a vasárnapi munkaidő, pl.: ha 5 órát dolgoznak, mit fizetnek, 5 órát vagy 10-et? Van-e vasárnapi munkaszünet? Vasárnap és ünnepnapon van-e inspekciós szolgálat és fizetnek-e ezért? Mennyi a napibér? Mennyi a pótbér? Mint fizetik a tulidót? Mikor, hány év után kapnak napibér-emelést? Megkapják-e a 8 napi szabadságot? És végül vannak-eruhaszekrények, fürdők, leeresztő-kémények, a csatornák ki vannak-e cementírozva és kimerítő információt a bánásmódot illetőleg.

Ezen kérdésekre legkésőbb november 15-éig kérjük az összes Máv. fűtőházakból a választ beküldeni.

A központi vezetőség az év folyamán a következő helyicsoportok taggyűlésein képviselteti magát:

November	17, vasárnap	este 6, Szabadka.
"	17, " d. u. 3,	Jászberény.
"	19, kedd	este 6, S.-a.-ujhely.
"	20, szerda	este 7, Miskolc.
"	22, péntek	este 6, Nyíregyháza.
"	23, szombat	este 7, Brassó.
"	24, vasárnap	d. u. 3, Kolozsvár.
"	24, " d. u. 8,	Dés.
"	25, hétfő	este 6, Petrozsény.
"	27, szerda	este 6, Piski.
"	29, péntek	este 6, Ruttká.
"	30, szombat	este 7, Nagyvárad.
December	1, vasárnap	d. u. 2, Sumony.
"	3, kedd	este 6, Szolnok.
"	5, csütörtök	este 7, Kaposvár.
"	8, vasárnap	d. u. 2, Békéscsaba.
"	8, " d. u. 2, K.-k.-félegyháza.	
"	10, kedd	este 8, Szombathely.
"	12, csütörtök	este 6, Zólyom.
"	15, vasárnap	este 6 ¹ / ₂ , Érsekújvár.
"	15, " " 6,	Dombóvár.
"	22, " " 6,	Kecskemét.
"	29, " d. u. 3,	Pozsony.

A taggyűlésen mindenki ott legyen.

Figyelmeztetés. Figyelmeztetjük azon összes tagjainkat, akik tagsági járulékaikkal hátralékban vannak, alapszabályszerű kötelezettségeiknek tegyenek eleget. Ellenkező esetben kénytelen a vezetőség az elmaradt tagokat a taglétszámból törölni.

A központi vezetőség.

A helyicsoportok közleményei.

A nagykanizsai helyicsoport sorozatos előadásai minden kedden és szombaton este 1¹/₈ órakor veszik kezdetüket.

Minden tagtárs ott legyen, hogy szívét és elméjét képezhesse. Amit az iskolákban megtanulni a társadalom hibájából nem volt módunkban, azt ezeken az előadásokon kell helyrehoznunk.

Egyben közöljük, hogy minden csütörtök este 7—8 óráig és vasárnap d. u. 3—5 óráig bizalmiférfi-értekezleteket tartunk, amelyen megjelenni minden bizalmiférfinak erkölcsi kötelessége.

A nagykanizsai helyicsoport folyó hó 16-án taggyűlést tart. Napirend: Pénztári jelentés; indítványok. A tagtársak pontos megjelenését kéri a vezetőség.

A nagyvárad helyicsoport új egyleti helyisége Halász-utca 29. sz. alatt van. Hivatalos órák szombaton este 8 órától, vasárnap délután 3—6 óráig.

A szabadkai helyicsoport folyó hó 17-én, este 6 órakor, rendkívüli taggyűlést tart, amelyen a központi vezetőség is képviselteti magát.

A budai helyicsoport 6 hétre terjedő sorozatos előadásai mindenkor csütörtökön este 1¹/₉ órakor a Hegyaljai-ut 22. sz. alatti vendéglő külön helyiségében tartatnak. Az első előadás e hó 21-én lesz. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

A Keleti helyicsoport könyvtárnoka kéri a t. tagtársakat, hogy a kivitt könyveket folyó hó 17-ig okvetlenül hozzák vissza.

A aradi helyicsoport saját helyiségében 1907 november hó 17-én, vasárnap, este 6 órakor, fontos taggyűlést tart. Minden tag tartsa kötelességének a taggyűlésen okvetlen megjelenni.

A istvántelki helyicsoport tagjait felkérjük, hogy tagjárulékaikat a helyicsoport helyiségében személyesen fizessék be.

A családok.

Az emberek — akiknek jobb dolguk nincs — kiülnek a vízpartra, előszedik horgaikat, rátűznek egy-egy apró férget vagy kukacot és aztán várják a jó szerencsét, hogy halacska kerül a horogra.

A szentkoronás szövetség is kiveti horgát a műhelymunkások közé, rájuk szurja csalétekül Lakatos József vasesztergályost és azután lesi, hogy halacska akadjon a horogra.

Lakatos József oly szerencsés, hogy írását nyomdafestékre méltatják.

Lakatos József naiv ember, amikor azt hiszi, hogy írása odaédesgeti a műhelyi munkásokat a szentek közé. Oh, Lakatos ur, az a gyerek, aki már egyszer megégette magát, az fél a tüztől. Lakatos ur naiv és naiv az írása is. A „Vasutas-Szövetség” utolsó számában megjelent cikke alatt megjegyezte, hogy a cikk tisztán a műhelymunkások helyzetével foglalkozik. De a cikkben a Bábeltoronytól a molekuláig mindent találtunk, csak a műhelymunkások helyzetét nem. Az öthasábos cikk csak „becsődít” és amellet oly nagy szociológiai tudatlanságot árul el, mint a Bábeltorony. Lakatos ur így ír a sztrájkokról:

Innen indulnak ki azok a kisebb-nagyobb szabású rövidebb-hosszabb lélekzeti bérharcok gyökérszállai, melyek végeredményben hathatósan fejlesztik a mai drágaságot.

De Lakatos ur, önnek, mint szociológusnak, tudnia kellene, hogy a munkásság éppen azért sztrájkol, mert keresete nem áll arányban az életfentartáshoz szükséges

árakkal és ha el is ér béremelést, a mindig kapzsi tőke 5—6-szorta többel emeli az áru értékét, mint amennyivel a munkások bérét kellett emelnie.

Hogy egyébként Lakatos ur miként vélekedik a mozgalmakról, azt bizonyítja ez a nehezen megérthető mondata:

A magántőkék szolgálatában álló munkástestvéreink jogos kívánságainak kivívására indított vagy indítandó mozgalmak sikerét hön óhajtjuk, de egyben kijelentjük, hogy mi, Máv. munkások velük e téren nem szövetkezhetünk sem jelenben, sem a jövőben, még pedig azért, mert türelmetlenségük hontagadással fajulását magyar munkásokhoz méltónak nem tartjuk.

Lakatos ur a magántőkék, tehát a Déli, Szamosvölgyi-, Arad-Csanádi, Kassa-Oderbergi stb. stb. vasutak szolgálatában álló munkások jogos kivívására indítandó mozgalmak sikerét hön kívánja, de a Máv. munkások e téren velük nem szövetkezhetnek.

Lakatos ur elszólta magát.

Azt, amit a Dv., Acsev., Ksod., Szv. vasutak munkásainak Lakatos ur szerint is szabad tenni, azt a Máv. munkásnak tenni nem szabad, mert Lakatos ur Máv. munkás és — félti a kenyerét. Mert Lakatos ur nem önfeláldozó, sőt ellenkezőleg Lakatos ur szerint: „nevetséges örültség az olyan önfeláldozás, amely sem az illetőre, sem esetleges családjára, sem pedig munkástársaira haszonnal nem jár”.

Tisztelt Lakatos ur — hogy az ön stilusában írjunk —, ninesen olyan önfeláldozás, amely előbb-utóbb hasznot ne hozzon. A kenyerüktől megfosztott istvántelki és temesvári munkások önfeláldozása, amelyre ön céloz, ez is megtermi majd gyümölcseit. Akiket a Máv. most kidobott, azok egytől-egyet hősök, mert önfeláldozók voltak. És önre vall, amikor ezt az önfeláldozást „nevetséges örültség”-nek nevezi.

Tisztelt Lakatos ur — hogy az ön stilusában írjunk —, olvasta ön a magyar nemzet történetét?

Zrinyi Miklós — Szigetvár, Szondi György — Drégely, Jurisics Miklós — Kőszeg, száz és száz társaikkal együtt önfeláldozók voltak. És habár az önfeláldozásnak nem is volt meg nyomban az eredménye, de nem maradt el, ha később is.

Es mind a mai napig senkinek sem jutott eszébe sem Zrinyi, sem Szondi, sem az aradi Tizenhárom önfeláldozását „nevetséges örültségnek” kijelenteni.

Az ön „bölc” elnökének egyik ösét is a zsarnokság golyója terítette le. S habár az első felelős magyar miniszterelnök legyilkolása után vad diadalt ülték és a Bach-korszak alatt az önfeláldozás eredménytelennek látszott, de hogy az önfeláldozás mégsem volt „örültség”, azt ön, mint tizenhárompróbás hazaffy maga is be fogja látni.

A kenyerüktől megfosztott vasutasok önfeláldozása határhoz a vasutas-mozgalm történetében.

Lakatos urban hiányzik a bátorság önmagát feláldozni. És mert bátortalan, azért mondja, hogy minden magántőke munkásainak mozgalmat indítani szabad, csak a Máv. munkásnak nem. Ha Lakatos ur történetesen nem a Máv.-nál dolgozna, hanem például a Déli vasutnál, akkor szabad volna a Máv. munkásnak is a mozgalomban részt venni, de a Dv. munkásoknak nem. Szóval Lakatos, a szociálpolitikus — hazabeszélt.

A cikk legnagyobb tudatlansága különben az, hogy a tömegsztrájkot a „lomtárba lökés”. És ezt most mondja Lakatos ur, amikről Magyarország jogfosztott népe tömegsztrájkra készül.

Hanem frázisokkal dobálódzni, azt érti Lakatos ur. Ilyen fellengős frázisa ez a mondat:

Midőn a kijelentéseket teszem, hivatkozom a szocializmus örök igazságaira, melyek sem nyíltan, sem burkoltan nem kívánják, hogy parolázzunk az újkor sátánjával, a hazafiatlan nemzetköziséggel.

Hát tisztelt Lakatos ur, tessék meggyőződve lenni, hogy mi is vagyunk olyan hazafiak, mint ön, ha ugyan nem jobbak. A mi nemzetköziségünk abban áll, hogy

megbecsüljük azt a munkást, aki nem is magyar anya tejét szivta. Mi erkölcsileg támogatjuk a nem magyar anyanyelvű munkások harcait, miként ők is erkölcsileg és anyagilag támogatják a mi mozgalmainkat.

Előttünk fekszik a bádgosok legutóbbi bérharcának elszámolása. Lám, ezt a mozgalmat az osztrák munkások 3000, a németországi bádgosok 5000 koronával támogatták.

Ez a *mi* nemzetköziségünk. És ezt Lakatos ur is jól tudja, csak hogy neki ferdíteni kell, különben nem akad aranyhalacska a horogra.

Amiként azt is jól tudja Lakatos ur, hogy a világon minden nemzetközi. Hiába szidja a „vörös lobogót“, azt a vörös lobogót, amely a legnemzetközibb intézménynek, a vasutnak is a jelvénye. Mert tessék csak felültetni a mozdonyra egy *magyar* vezért, melléje egy *német* fűtőt. S ha mostan valahol Zólyomban valami veszély fenyegeti a gépet, akkor kidülledt szemekkel, lihegve szalad a gép elé a *tót* pályaőr s azzal a lenézett vörös zászlóval inti le a vonatot.

És bárha a *magyar* vezér, a *német* fűtő és a *tót* pályaőr egymás nyelvét nem is, de a vörös zászló nemzetközi nyelvét azt megértik...

Ami pedig a hazafiságot illeti, efelől Lakatos ur nyugton alhatik. Az idegen munkásságtól nem kell a hazát féltetnünk. Az országot csak az idegen, meg a magyar tőke fenyegeti s ha arra kerülne a sor, hogy az ország területét meg kell védeni, akkor a tettek mezején találkozni fogunk Lakatos urékkal, feltéve, hogy ők „önfeláldozók“ lesznek.

A pályaőrök helyzete.

Hol az igazság?

Erre feleljenek pályaőr-társaim! A felelet nem lehet más, mint: „Meghalt Mátyás király, oda az igazság!“ Mi sem bizonyítja a fenti mondásnak a reánk vonatkozó igazságát jobban, mint a fizetésrendezés alkalmával elkövetett méltánytalanság a pályaőrökkel szemben.

Amíg ugyanis az ankéten, valamint az ankét előtt a szövetségünknek adott válaszában is ígéret tétetett, hogy a pályaőrök besoroztatnak a szolgaszemélyzettel egy csoportba, ennek ellenére a törvényben ez nemcsak hogy nem valósított meg, sőt a beosztásuk a legutolsó, tehát legalacsonyabban javadalmazott csoportba történt.

Azonban nem elég, hogy a javadalmazás terén szenvedtünk rövidséget, hanem még a pragmatika által nyújtott kedvezményekben sem részesítenek bennünket. Mert habár a 36. §. előírja, hogy az alkalmazott átlagos munkaideje nem lehet több, mint a pihenő idő havonta, azonban aki ismeri a pályaőrök szolgálatát, az tisztában van azzal, hogy jóval felülmúlja a szolgálat a pihenőt. Ha tehát megköveteli a felsőbbbesség a napról-napra érkező bizalmas rendeletekben: „*hogy a pálya mellett kaszálón semmi dudva, semmi gaz ne legyen; hogy a fákat szépen meg kell nyesni, valamint a vonalat az előírt időközökben be kell járni* (20—40 szelvény-hossz), hogy a vonatok fogadása szigorúan ellenőrzendő“ (naponta 20—60 vonatot kell fogadni), akkor mi is joggal elvárhatjuk, hogy a mi terhes szolgálatunk méltányosan legyen elbírálva és önfeláldozó munkánkért megkapjuk a kellő ellenszolgáltatást, vagyis a pályaőröket vagy sorozzák be a kereskedelmi miniszter ur által annak idején tett ígéretéhez hiven *a szolgaszemélyzettel egyenlő fizetési csoportba*, vagy pedig megfelelő vonalóri szolgálatipótlékkal hozzák jóvá az elkövetett méltánytalanságot.

De arról is kell gondoskodni a felsőbbbességnek, hogy megfelelő erők alkalmazásával megvalósíttassék a pragmatikában biztosított ama jogunk, hogy a havonta teljesített szolgálatunk ne mulja felül a pihenő időt. Mert a mi szolgálatunk oly terhes, hogy bele kell pusztulnunk és elvárhatjuk felsőbbbességünk-

től, hogy legalább olyan védelemben részesítsen minket, mint ahogy az állatokat védik a végkimerülésig üzött hajszától. Nem tulzás az az állítás, mert tessék csak elképzelni, hogy mit jelent a gyakorlatban megvalósítani azt, hogy a 3—4 kilométer hosszú vonalon minden csavart utánhuzni, körülbelül 4—5 ezer, és a sinszegekre reá ütni egyszer napjában, holott több, mint 10 ezer sinszeg van a vonalrészén. És e fárasztó, felelősségteljes munkánkért még azt sem tudjuk kiérdemelni, hogy a büntetések kiszabásánál figyelembe vennék a sokoldalú és terhes szolgálatunkat, valamint csekély fizetésünket, amelyből bizony csak nyomorogva tengődünk családjainkkal együtt.

Csakis kitartó szervezkedéssel és bajaink feltárással tudunk majd jobb viszonyokat teremteni.

Ha ezt meg fogják érteni a pályaőr-kartársaim, akkor lesz még igazság, ha meg is halt Mátyás király.

LEVELEZÉS.

Nagybecskerek. Fiedler pályafelvigyázó, kivel már többször is foglalkoztunk lapunkban, nagy ellensége a munkásoknak. Megjegyzendő, hogy Fiedler ur ájtatos keresztény s valószerű, hogy lelkiismeretét sok bűn nyomja, mert a nyár folyamán Rómába is elzarándokolt, de a pápát még sem látta. Ezóta nagyon dühös a „szocikra“. Most, hogy a pragmatika életbe lépett, szabad kezet engedtek neki, hogy munkásai felett ítélkezhesen. Büntet is nyakra-főre. Ezt annál is inkább teheti, mert osztálymérnöke, Gara Sándor, a szövetség nagybecskereki kerületének elnöke, aki mitsem bánja, ha Fiedler a munkásokat sanyargatja is. A sok közül kiemelendő egy eset, amely most Küchel Mihály pályafentartási lakatos munkástársunkkal történt.

Még október hó 15-én Sándorudvar állomáson kigyuladt 1300 talpfa. Miután ez nagy tűz volt és a forgalmat megakasztotta, az összes pályafentartási munkásokat kirendelték a tűz színhelyére. A tűz egész éjszaka égett és miután munkástársaink kint maradtak, azért az osztálymérnökség a munkások részére kiküldött szalonnát, kenyeret és vagy 7 liter pálinkát, amiből aztán minden munkás megkapta a maga porcióját. Küchel munkástársunk állítólag (azaz a pályafelvigyázó állítja) „berugott“ a pálinkától. Másnap reggel haza jöttek és szépen folytatták munkájukat egész elsejéig, anélkül, hogy valaki szólt is volna nekik. Elsején aztán megmondták, hogy „Küchel Mihály 10 koronával, Dummelding János és Szabó János munkástársaink 5—5 koronával részségesség miatt meg vannak büntetve“. (Megjegyzendő, hogy a büntetést még most nem vonták le.) E hó 2-án Dummelding és Küchel munkástársaink bementek főnökjükhöz s felszólaltak jogtalan büntetésük miatt. Küchel azt kérdezte, hogy ha 15-én be volt rugva, miért nem mondták azt neki mindjárt? Avagy függesztették volna fel szolgálatából? Erre aztán felugrott a főnöke és azt mondta: „Maga akar nekem parancsolni, hogy mit csináljak?! Maga mehet! Magával letárgyaltam! S ezzel becsöngette hivatalsszolgáját és kivezettette Küchelt. Dummeldingnek pedig azt mondta, hogy ő nem részségesség miatt van megbüntetve, hanem „*hanyag munka*“ miatt és hogy „*lustálkodott*“. Dummelding tiltakozott az ellen, miután már 12 éve, hogy a vasutnál dolgozik és még mindig rendesen végezte munkáját, meg hogy ezideig még mindig szorgalommal dolgozott. Főnöke azt mondta, hogy a pályafelvigyázó tett jelentést, de különben is a dolgot meg fogja még vizsgálni. Harmadnapra aztán ráadásul Dummeldinget még 5 koronával büntette meg, Küchelt pedig felfüggesztette állásától.

Küchelt ki is fizették ideiglenes fizetési bárcával és a 10 koronát levonták. Küchel még aznap este elutazott Szegedre az üzletvezetőséghez panaszt tenni. Ott azt mond-

ták neki, hogy menjen egész nyugodtan haza, majd megvizsgálják a dolgot.

Mi a magunk részéről nem vagyunk olyan nagyon megnyugodva az ilyen dolgokban. Tessék az ilyen ügyet alaposan és igazságosan megvizsgálni és a pokolba zavarni az olyan pályafelvigyázót, aki *potya-pálinkát* osztogatva a munkások között, ő maga idézte elő, ha valaki lerészegedett. Ne tetszett volna mérget osztogatni. Ugyálszik a pálinkára nincs fedezet a pénztárban, tehát büntetéspénzekből kell az árát behajtani.

Kiváncsiak vagyunk az üzletvezetőség ítéletére.

Budapest-Józsefvárosi raktár. (Mikor a szél fúj.) A józsefvárosi raktárban sok a munka, sok a munkás. Evégből megszámolták a munkásokat. Csak hogy a szél elfujta a kalapok mellől a számokat. Emiatt aztán volt nemulass. Kinek elfujta a szél a számát, azt elküldték 6 napra sétálni. És ez nagyon jó, mert a 6 nap alatt nem kell hallgatniok nemes és nemzetes ghiczi Ghiczy Géza hivatalnok ur durvaságait, aki a nálánál jóval idősebb munkásokat is tegezi. Novák Ferenc fő-főraktárnok méltó párja. Mind a kettő azt hiszi, hogy a munkás kapcarongy. Csak aztán bajuk ne legyen belőle.

Arad. (A pragmatika rovására.) A mult hó 28-án Erdődi András, asztalos-munkástársunknak minden ok nélkül felmondtak. Amidőn ennek a jogtalan felmondásnak indokolását kérte Kardos művezetőtől, akkor ez hosszas huza-vona után kijelentette, hogy munkahiány miatt lett felmondva a szolgálat.

Am Erdődi munkástárs ezzel a válasszal nem érte be és elment a főmérnökhöz, aki már nyíltan kijelentette, hogy azért bocsátatják el, mert október 10-én nem jött be a munkába.

Ez azonban a legnagyobb lelketlenség és tudatos rosszakarát szülte indok, mert Erdődi munkástárs két hétig beteg volt, ezért nem mehetett a munkába.

Ezekután joggal kérdezhetjük, hogy lehet-e tisztelni olyan felsőbbbességet, amely a munkás jogait akkor rugja fel, amikor jól esik neki?

Szombathely. (Egészségügy a Déli vasutnál.) Hogy a vasutasok egészségügye Csáki szalmája volt eddig a vasuti intézetnek, azt a Máv.-nál előfordult számtalan esettel tudjuk bizonyítani.

A magánvasutak ellen még ezideig ritkán jött panasz ebben a kérdésben.

Ugyálszik azonban, hogy akadnak a magánvasutak pályaorvosai közül is olyanok, akik megirigyelték a Máv.-nál levő kartársaiknak, a beteg munkásokkal szemben a lelkiismeretlen gyógykezelés terén elért sikereiket és ők is hasonló szellemet szándékoznak meghonosítani.

Erre vall legalább az a Szombathelyről érkezett panasz, hogy a helybeli pályaorvos, dr. Feldmann, anélkül, hogy a hozzáfutó betegeket megvizsgálná, kiadja részükre az egészségi bárcát.

Előfordult legutóbb, hogy az általa kijelentett beteg, a másik pályaorvoshoz fordult, aki azután — hiven orvosi esküjéhez — elismerte a tényleg beteg munkás munkaképtelenségét.

Nem tudjuk, vajjon adott-e ki a Déli vasut igazgatósága olyan rendeletet, amely utasítja az orvosokat, hogy akadályozzák meg a munkások betegállományba való felvételét? Ha csakugyan kiadatott ilyen rendelet, (így szól értesülésünk. Szerk.) akkor is kötelességük az orvosoknak, hogy a rendelet figyelmen kívül hagyásával, egyedül lelkiismeretükre és mint orvosnak, az emberiség iránti kötelességteljesítés lebegjen szemük előtt.

Akik a ti filléreitekből huznak hasznót, azok az üzletemberek kötelesek benneteket támogatni azzal, hogy a Magyar Vasutast előfizetik.

SZERVEZETI ÜGYEK.

Veszteségünk. Balogh Gyula sátoraljaujhelyi tagtársunk e hó 5-én, tüdővészben elhunyt. Ottani csoportunk koszorút helyezett a sirra

A fegyelmi bíróságok választásához. A fegyelmi bíróságok választása javában folyik. Ott, ahol már befejezést nyert, a munkásság fényes diadalt aratott. Így például a műhelymunkások fegyelmi bizottságánál a vasuti munkások, országos szövetségének jelöltjei óriási többséggel választották meg. Nemesak az északi és istvántelki főműhelyekben kerültek ki az öntudatos munkások jelöltjei, hanem a többi műhelyekben is. A keleti kocsiműhelyben az igazgatósági lista tiz szavazatot kapott, a zentek csak ötöt, amennyiben valamennyi szavát magára szavazott. A pécsi műhelyben jelöltjeink egyhangulag választották meg. Sátoraljaujhelyen 230-an szavaztak, az egyesült igazgatósági és szentkoronás lista 13 szavazatot kapott. Szombathelyen a szavazást vezető műhelyfőnök bámulatának adott kifejezést afelett, hogy még itt is a munkásság szentkoronás dolgozik a műhelyben és egy csomó keresztes pók is. Csakhogy ezek is a mi jelöltjeinkre szavaznak akkor, amikor a szavazás titkos

Az istvántelki műhelyben különben csúnyán folyt le a szavazás. A kovácsokat kérdezték meg, kívánják-e, hogy a szavazást közülük a bizalmiférfi ellenőrizze? A kovácsoknak bizalma határtalan a felsőbbbség iránt, tehát nem kívánták. A többi munkások azonban egy esztergályost jelöltek bizalmiférfinak, a szavazást vezető urak azonban hivatkozva arra, hogy egy osztály — a kovácsoké — bizalmiférfi nélkül is megbízik bennük nem fogadtak el senkit bizalmiférfinak. Így nagyon nagyon érthető, ha most a szentkoronások zúgolódnak és azt mondják, hogy hiba történt a kréta körül mert az ő jelöltjeik elbuktak.

A jobbparti üzletvezetőség területén az addig kiszivárgot hírek szerint a munkásszövetség jelöltjei 365—370 szavazattal választották meg. Az ellenfelek jelöltjeinek szavazata alig rug 70-re. A többi üzletvezetőségek területén megejtett választásokról még nincsenek biztos adataink, de kilátásaink itt is kedvezőek.

A megválasztottak névsorát annak idején közölni fogjuk.

A HÉT ESEMÉNYEI.

Asnassors. A kassa-oderbergi vasut ruttkai műhelyében szerencsétlenül járt a napokban Danda István munkás. Egyik társával az izasztóból egy vasdarabot emelt ki, de olyan szerencsétlenül hogy jobb kezét és oldalát súlyosan összeeggette. A szerencsétlen ember sérülései életveszélyesek a tescheni kórházba szállították.

Merénylet a vonat ellen. Hétfőre virradó éjszaka, 11—12 óra között, egy pályán, amidőn a Berlin—Fürstenwalde állomások közötti pályát vizsgálta, Zadova és Karlshorst között a sineken két keresztbe fektetett talpfát talált. Amidőn a talpfák eltávolításához látott, az erdőből egy ember megtámadta az őt, két társa pedig nézte a küzdelmet. A tettesek eltűntek.

Vasuti katasztrófa. Dulkenből (rajnai tartomány) táviratozzák, hogy a Brüggéből odamenő vonat szerdán reggel, hibás váltóállítás és a sinek sikossága miatt, az állomási épületbe futott bele. Két egyén teljesen összeroncsolódott, nyolcan megsebesültek ezek közül többen súlyosan.

A vonat kerekei alatt. Sátoraljaujhelyről táviratozzák, hogy Csörgő állomáson az állomásra berobogó vonat elgázolt egy gazdát két fiával együtt, kik kocsin igyekeztek falujokba. A szerencsétlenség oka, hogy a sorompó nem volt leeresztve.

Trencsénből jelentik: Weidhofer Vladimir vonat-kísérőt Vlárapass állomáson tolatás közben egy kocsi elütötte és lábát a kerék elmeteszette. Életbenmaradásához nincs remény.

Leugrott a robogó vonatról a napokban Apahidán Oláh Gábor 44 éves munkás. A vonat kerekei alá került; a kerekek a bal combját kettévágták. Kolozsvárra vitték és a sebészeti klinikára szállították.

Melikev Antal báni (Trencsénvármegye) lakos eddig ki nem derített okból kibukott a Nagytapolcsány felé haladó vonat egyik kocsijából és olyan súlyosan megsebesült, hogy rögtön meghalt.

Az Utrechből Amszterdamba érkezett gyorsvonat Hilversum mellett, november 6-án, négy embert gázolt el, akik a töltésen akartak átmenni. Az elgázoltak közül három szörnyen halt, a negyedik súlyosan megsebesült.

A meggyilkolt vasuti munkás. Debreceni lapokban olvassuk: Október hó 2-án Alsófernevezely (Szatmármegye) bányászokzság határában az országúton meggyilkolva találták Bartha László vasuti munkást. Külső erőszak jele nem látszott testén, a kivonult hatóság csak a halált állapíthatta meg. A szatmári ügyészség rendeletére a törvényszéki orvos felboncolta a halottat s kijelentette, hogy bizonyosnak tartja, hogy Bartha László nem természetes halállal halt meg. Az orvos ugyanis belsőleg a fojtogatás jeleit vette észre, amelyeknek külsőleg semmi nyoma nem látszott; arra következtetett, hogy Barthát keztyűs kézzel fojtották meg. Ezen az alapon indult meg azután a nyomozás, amelynek szálai elnyultak Debrecenbe.

Alsófernevezelyen mindenki egy csendőrt tartott Bartha gyilkosának, mivel az orvos véleménye szerint keztyűs egyén volt a gyilkos. Azonban nem csak ez a jel vezette a közvéleményt erre, hanem egy érdekes viszony, melyben mindketten szerepeltek. K. Katalin nevű leánynyal volt viszonya Barthának, aki azonban már régebb idő óta szeretője volt a csendőrnek. Előállították az illető csendőrt, aki azonban igazolta az alibiét és így elhárította magáról a veszedelmet.

Vonatösszeütközés a fővárosban. A főváros határában ismét vonatösszeütközés történt. Szerdán délelőtt a szentendrei helyiérdekű vasut Filatorigánál levő állomásán az ott veszteglő személyvonatnak hátulról nekiszaladt egy tehervonat, amely a péterhegyi téglagyár felől jött. Az összeütközés következtében a személyvonat két kocsija megrongálódott s a tehervonat lokomotívja is erősen megsérült. Két utas sebesült meg. A baleset oka, hogy a tehervonat a keltetőnél nagyobb sebességgel futott be az állomásra.

Vonatösszeütközés Szabadkán. November 9-én este 5 óra 58 perckor a zombori személyvonat a szabadkai távjelzőnél beleszaladt a 4161. számú tehervonatba. Az összeütközés következtében a tehervonat két utolsó kocsija kivágódott a pályatestre és összezuzódott. A személyvonat utasaiban nem történt kár csupán Liptay Vince vonatvezető sérült meg jelentékenyebben.

Vonatösszeütközés történt a Zsolna—budapesti vonal Pulyó állomásán is, ahol az induló személyvonatba belefutott egy tehervonat. Három ember megsebesült.

Londonra az elmúlt vasárnap olyan sűrű sötétséggel fektött rá a köd, hogy a város területén vasúti szerencsétlenséget idézett elő. A városi vasút Binsbury pályaudvarába két egymásutánfutó vonat összeütközött. Mindkét vonat tele volt utasokkal. Két kocsi rommá zúzódt és sok utas megsebesült. A sebesülteket csak nagynehezen tudták kiszabadítani.

A párisi közúti vasuton is katasztrófa történt. Két villamos vonat ütközött össze és 17 utas megsebesült.

Nyugtázás.

A ceglédi helyi csoport tagjai 43 korona 80 fillért gyűjtöttek V. F. tagtársunk özvegye részére. Követésre méltó példa.

A pécsi helyi csoport folyó évi október 19-én tartott őszi ünnepélyén, felülfizettek: Szigei Frigyes 10.—, Számp Ádám 5.—, Weindorfer János 4.—, Hencz Lajos 4.—, Weszely N. nyomdász 3.—, Lach Henrik 2.—, Trasser József 2.—, Moós Péter 2.—, Greilinger Mihály 2.—, Cserta Vince 2.—, Pártos Gyula 1.—, Gerzso Géza 1.—, ifj. Járányi István 1.—, ifj. Veszeli Pál 1.— és Áman József —80 koronát.

IRODALOM.

Október 10. (Emléklap.) „Jön a vihar, amelynek e nap csak egy bus mennydörgése volt...“ Ezt jósolja a magyar proletárságnak költője, Farkas Antal, abban az erővel és szépséggel teljes versben, amely méltóan nyitja meg e történelmi jelentőségű nap megörökítésére pártunk által kiadott emléklapot. Mint egykor Petőfi, úgy most Farkas is Dózsa György alakját idézi a „rabnyuzó“, gőgös urak elé; de a vérontásnál erősebb a munka harca, amelynél „a kéz pihen csak“ — „és megáll az élet“.

A hangzatos költemény alatt látjuk Silvio Sartory elvtársunk megkapó erővel ható rajzát. Vörös zászlótengerből, hullámozó munkástömegből fenyegető karok emelkednek a dunaparti cifra palota felé, amelynek sűrű felhőkbe burkolódzó kupolája körül fekete vészmadarak szállodnak...

Révész Béla „A nagy mars“ címen méltatja azt a „nagy felvonulást, mely még álmokért, vágyakért hőmpölyög előre, de amely meg nem áll...“ amíg vér és hus nem lesz a délibábos ábrándokból, a proletárok akaratából. Valóságos ódai szárnyalás ez a prózában írott költemény, amely Révész Béla ismert erejű stílusának fényével és hevével égeti emlékünke a nagy nap hangulatát.

A füzet javarészt az ünnep egyes jeleneteinek sikerült fényképfelvételei töltik meg nemesen Budapestről, hanem a vidékről is.

A füzet tartalmazza még Garbai elvtárs beszédét Justh Gyulához, a képviselőház elnökéhez, ennek válaszát és a memorandumot, valamint a nap jelentőségének rövid, de erős méltatását.

Minden szociáldemokratának, aki e nagy napot átélte, öröme fog szolgálni, ha az annak emlékét méltóan megörökíti, szép és tartalmas füzetet megszerzi és megőrzi magának. Az emléklap valóssággal október tizedike albumának mondható.

*

Megrendelhető a Magyar Vasutas kiadóhivatala után. Ára 30 fillér.

Segédkönyv az állomásvezetői szolgálathoz. Szerkesztette: Guth Zsigmond. Tagadhatatlanul egyike a legkiterjedtebbeknek és legnehezebbeknek az állomási szolgálat. Az utmutatások, rendeletek, pótrendeletek, fedvények, körözvények stb. stb. egész tömkelege zúdul azok nyakába, akiket hivatásuk az állomási szolgálathoz köt. Nagyon természetes, hogy embernek kell lennie a talpán annak, aki a rendeletek utvesztőjében elbir igazodni.

Ezen a fárasztó és gyakran emberfeletti munkán vélt a könyv szerzője segíteni, amidőn könyvét a múlt évben sajtó alá rendezte. Hogy nem végzett meddő munkát, arra bizonyosság, hogy rövid pár hó leforgása alatt immár a második kiadást rendezte sajtó alá. Ez a könyv a szó legteljesebb értelmében bővített kiadás lesz, amennyiben a Hivatalos Lap 50. számáig minden idevágó módosítást figyelembe vett a szerző. A könyv ára mindössze 2 kor. Megrendelhető a szerzőnél (Baja állomás), avagy lapunk után.

MULATSÁGOK.

A Vasuti munkások országos szövetségének budai helyi csoportja 1907. december hó 7-én, szombaton, este 1/8 órakor, az I. ker., Hegyaljai-ut 22. szám alatt, a budai Testvériség dalkör szíves közreműködésével, dal-, szavalat-, cabaret-előadással stb. egybekötött kedélyes estélyt rendez. — Belépő-díj nincs. Kötelező műsor ára 40 fillér.

Műkedvelői színelőadás! A székesfehérvári D. V. műhely dalegylet tagjai által előadott szindarab, a „Falu rossza“ című énekes népszínmű, közkívánatra folyó hó 17-én, vasárnap este 1/8 órakor fél helyszínnel ismét színe kerül.

Az esetleges tisztázás kedéért fele részben a Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egylete székesfehérvári fiókja özvegy- és árvaalapjára, fele részben pedig a Vasuti munkások országos szövetsége székesfehérvári csoportja könyvtára javára fog fordíttatni.

Tekintve a nemes célt, szíves pártolást kér a rendezőség.

*

Felhívjuk munkástársainkat — már a szövetség érdekében is —, hogy az előadás sikere érdekében a legmesszebbmenő agitációt fejtsék ki.

A helyi csoport vezetősége.

Szerkesztői üzenetek.

Lestár Lajos pályafelügyező Bégaszentgyörgy Önről azon értesítést nyertük, hogy kilépési nyilatkozat aláírására akarja kényszeríteni a pályamunkásokat; hivatkozással a pragmatikára.

Figyelmébe ajánljuk önnek, hogy olvassa át a pragmatika 45. §-ának 6. bekezdését, amely szerint fegyelmi vétséget képez, ha valaki fenyegetéssel kényszerít valakit valamely egyesületből kilépni.

Ruttká. A belépési nyilatkozat kitöltésénél 60 fillér beíratási és 20 fillér tagkönyvecske-díj fizetendő. Az első havi tagjárulék a könyvecske átvételénél fizetendő. A gyakorlatban azonban az 180 koronányi összeget mindjárt a belépési nyilatkozat kitöltésénél fizetik le.

Karánsebes. Tűzelőanyagot minden év óta dolgozó munkás igényelhet részletfizetésre is. Lásd igazgatósági rendelet 136276/907. A. 8. pont.

Zágráb. Hát bizony fura dolog. Az esküt letették a horvátokkal is, de a pragmatikát még máig sem adták kezükbe. De mit is ernének ezzel, mikor magyarul nem értenek. Hogy lesz-e belőle horvát kiadás, nem tudjuk.

Brassó. Persze, hogy a „Hivatalos Lap“ szerint a világitó anyagot is részletfizetésre kellene kapni. De hát kapnak-e egyáltalában? Azt mondják, hogy az egész csak sajtóhiba és kibuvónak ez is jó.

Állomásvezető, Sávoly. Figyelmeztetjük önt, hogy emberségesen bánjon a beosztott alkalmazottakkal; a nejének pedig a szolgálati jelvény helyett főzőkanalat adjon a kezébe, azaz oktassa ki arról, hogy neki az alkalmazottakhoz annyi köze sincs, mint önnek a — szolgáló leányához.

Ha figyelmeztetésünk nem használ, akkor jön a kissé súlyosabb horderejű figyelmeztetés.

S. J., Vecsés. A hirdetésnél kívánt módosítást már nem teljesíthetjük.

Felelős szerkesztő: Faragó Dezső.

Világosság könyvnyomda r.-t. Budapest, VII, Nyár-utca 1.

HIRDETÉSEK.

E rovat alatt közlőtekért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

Első Leánykiházasító Egylet mint Szövetkezet. (Gyermek- és életbiztosító intézet.) Budapest, VI., Teréz-körút 40—42. Alapított 1863-ban. Folyó év október havában 2.074,300 kor. értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 1.806,700 korona értékű új biztosítási kötvény állított ki. Biztosítási összegek fejében 106.960 korona 56 fillér fizettetett ki. 1907. év január hó 1-től október 31-ig bezárólag 19.227,130 kor. értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 16.432,630 kor. értékű új biztosítási kötvény állított ki. Biztosított összegek fejében a folyó évben 1.002,076 kor. 80 fillér és az intézet fennállása óta 12.205,322 kor. 74 fillér fizettetett ki. Ezen intézet a gyermek- és életbiztosítás mindegyikével foglalkozik a legelőbbi díjtételek és legelőnyösebb feltételek mellett.

Minden drágább lesz! — így sohajt a háziasszony. Minden drágul! — panaszkodik a háziúr. Minden drágul! — így siránkozik mindenki. Csak egy dolog nem lett drágább ez a nyolcad- és a negyedsorsjegy, melyet ma mindenki játszik, vagy legalább is kellene hogy játszik! Ezek az ára ma, épugy, mint tíz év előtt mind a 6 osztályra 20, illetve 40 kor. Ezek a kicsiny kiadások valóban nincsenek arányban a nagy nyereményeséllyel. Hogy játszani kell, ezt mindenkinek már a természetes esze diktálja. De hol? Az a kérdés! Melyik osztálysorsjegyárusnál? A helyes válasz erre a következő: Annál az elárúsnál tessék vásárolni, kinek legnagyobb a szerencséje! E tekintetben első hely illeti meg a *Bogdány S. fővárosi sorsjegyiroda részvénytársaság*ot, Budapest, Károly-körút 20, mely bankház már ötször fizette ki a 600.000 koronás jutalmat, kétszer a 400.000 koronás, négyszer a 200.000 koronás, hatszor a 100.000 koronás főnyereményt és számtalan sorozatát a többi főnyereménynek, úgy hogy joggal mondható: *Bogdány szerencséje páratlan.*

Tyukszem-tapasz

darabja 10 fillér.

50 darabon felül rendelésnél bérmentve szállítja:

SUBA IMRE, Vecsés
(Pestmegye.)

Magyar Vasutas Naptár 1908-ra már megjelent!

Felkérjük a csoportok vezetőseit, tudassák velünk, hogy hány darab naptárt küldjünk részükre.

Egy munkáscsalád szerencséje. Régi igazság, hogy ahol legnagyobb a szükség, legközelebb a segítség. Különös hálával emlegeti ezt az igazmondást az a szegény munkáscsalád, mely a szerencsés sors jóvoltából a fenyegető szükségben tisztes vagyonhoz jutott. A szorgalmas, derék családfő önhibáján kívül munkáját, kenyérkeresetét vesztve, hidda kopogtatott új munka, új foglalkozás után, mindenütt zárt ajtókra talált a munka híján. A szerény otthonba már-már a fenyegető nyomor költözött, midőn a szerencse egy sugara ismét boldogságot varázsolt a kétségbeesett családi körbe. A derék munkás ugyanis a jobb napokban megtakarított fillérekéből osztálysorsjegyet vásárolt és újfongó örömmel változott kétségbeesése, midőn a napokban a Gaedicke A. budapesti bankház, melynél a szerencsés sorsjegyet vásárolta, arról értesítette, hogy a 60.000 koronás főnyereményt nyerte meg. A Gaedicke bankház, melynek a szerencse állandó kistörője, nyolc nyolcadban adta el a sorsjegyet és a munkáscsaládon kívül még számos szegénysorsu kis embernek teremtett jólétet.

Bogdány S. R.-T. Budapest.

Nagyobb nyereményesély! Csekély kockázat!

a m. kir. szabadalmazott osztálysorsjátékban,

ha 8 egymásután következő számokban részesedik,

mert természetes, ha például 8/8 egymásután következő sorsjegyet vásárolnak, úgy nagyobb az esély magasabb nyereményre, mintha csak egy számmal játszanak egy egész sorsjegyre!

Bizonyos, hogy minden második sorsjegy nyer, tehát feltételezhető, hogy 8 szám közül legalább 4-et huznak ki nyereménnyel. Több személynek, kik közösen játszanak, különösen ajánlható a játéknak az az ideális módja, hogy 8 egymásután következő számot vásároljanak, mert még egy szerencsétlen kezű embernek is kell nyernie, ha szerencsés játékosokkal szövetkeznek.

A megrendelés sürgősen eszközlendő. Vidékre szétküldés csak utánvét mellett vagy a pénz előleges beküldése után. Postatakarék-lapokat szívesen küldünk. Az I-ső osztályu sorsjegyek árai:

8 nyolcad sorsjegy — 12.— korona	Egy nyolcad sorsjegy 1.50 korona
16 " " — 24.— "	Egy negyed " 3.— "
24 " " — 36.— "	Egy fél " 6.— "
	Egy egész " 12.— "

Az I-ső osztály huzása november hó 21 és 23-án.

Bogdány S. Fővárosi Sorsjegyiroda Részv.-Társ.
a m. kir. szab. osztálysorsjáték elárúsnál

Budapest, IV. ker., Károly-körút 20. szám.

Távíratl cím: FORTUNA.

Telefon 88—16.

8 nyolcad szám
11061
11062
11063
11064
11065
11066
11067
11068
Összesen 12 korona

8 nyolcad szám
18085
18086
18087
18088
18089
18090
18091
18092
Összesen 12 korona

8 nyolcad szám
119960
119961
119962
119963
119964
119965
119966
119967
Összesen 12 korona

ki eddig eredménytelenül játszott az osztálysorsjátékon,
ki még egyáltalán nem kísérelte meg abban szerencsáját,
ki tényleg főnyereményhez akar jutni,
ki pontos és előzékeny kiszolgálásban akar részesülni, az forduljon bizalomteljesen a legnagyobb szerencsegyűjtődéhez:

Gaedicke

bankházához

Budapest, Kossuth Lajos-utca 11.

Az I. osztály huzása nov. 21 és 23-án.

Ezen huzásokhoz ajánlunk:

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad sorsjegyet
12.—	6.—	3.—	1.50 koronáért.

A pénz beküldéséhez szükséges postai befizetési lapok ingyen és bérmentve.

Egyetlen egy és pedig a most befejezést nyert 20. osztály sorsjátékban nagyrabecsült vevőinknek a következő nagyobb nyereményeket fizettük ki:

400.000, 90.000, 60.000, 40.000, 25.000,
2 á 20.000, 15.000, 10.000 és sok 5000 k.-ás és egyéb nyereményeket.

TÖRÖK

1/4 sorsjegy 12 korona

1/2 sorsjegy 6 korona

1/4 sorsjegy 3 korona

1/2 sorsjegy 1.50 korona

A hét melyik napja különösen fontos Önnek?

Oly számot szíveskedjék nálunk megrendelni, mely azon nap mellett áll, melyen különös élményekben volt része.

Vasárnap	Hétfő
2400	3210
Kedd	Szerda
35351	40786
Csütört.	Péntek
53399	83962
Szombat	
109518	

Török A. és Társa

bankház r.-t. Budapesten.

Legnagyobb osztálysorsjegy-üzlet.

Központ: IV. ker., Szervita-tér 3c. sz. alatt.
Fiókok: Váci-körút 4, Teréz-körút 46. szám.